

УДК 338.48:711.455

А.В. ГРЯНИЛО

асистент кафедри готельно-ресторанної справи,

В.І. КУЗЬМА

аспірант,

Мукачівський державний університету, м. Мукачеве, Україна

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ОСНОВИ КУРОРТНОЇ ГАЛУЗІ

З кожним роком значення розвитку курортної галузі для економіки регіонів зростає, чому сприяє зацікавленість не тільки споживачів лікувально-оздоровчих послуг, але і держави. Курортна діяльність як процес, що здійснюється у просторі і часі, має певну протяжність і певні часові рамки протікання, а також певні складові елементи та основи розвитку курортної діяльності. Отже, для розуміння значення курортної діяльності та галузі загалом, необхідно з'ясувати сутність, роль та характеристику соціально-економічних основ її розвитку.

Вітчизняні науковці такі як Чабанюк О.М. та Шешукова С.В. досліджували питання аспектів розвитку курортного бізнесу в Україні та соціально-економічних умов як фактору розширення обслуговуючої сфери у своїх працях. Борзенкова А.А. у своїх працях розглянула питання факторів, що впливають на розвиток курортної галузі. Краєвська А.С., Мороз О.О. та Грабовецький Б.Є. в своїх наукових дослідженнях розглянули питання рекреаційних ресурсів санаторно-курортних підприємств: сутність та перспективи їх використання. Але питання соціально-економічних основ курортної галузі розглянуто не в повному обсязі, тому вважаємо за доцільним та актуальним здійснити дослідження в даному напрямку.

Соціально-економічні основи курортної галузі залежать від основних характеристик таких як: цілісність, системність, комплексність, багатofакторність, багатofункціональність, доцільність, динамізм та чинників впливу: освітня складова, зайнятість населення, життєвий рівень населення, економічний розвиток країни та ін.

Відтак, визначили, що цілісність, як ознака соціо-економічних основ, характеризує курортну галузь як сукупність завдань та цілей, поєднаних в одну мету – задоволення потреб туристів у відпочинку, оздоровленні, рекреації, лікуванні та реабілітації [1, с.490].

Ознака системності властива курортній галузі як сукупність елементів – рекреаційна територія, рекреаційні об'єкти, санаторно-курортні заклади, природно-кліматичні і лікувальні ресурси та ін.

Комплексність в курортній галузі полягає у взаємопов'язаному впливі на туристів таких ресурсів як рекреаційні, туристичні, лікувальні, природно-кліматичні, які в сукупності створюють позитивний ефект при їх застосуванні за певний період [2].

Багатofакторність як ознака соціо-культурних основ курортної галузі характеризується як спосіб життя, лікування разом з відпочинком, мотивацією туристів.

Багатofункціональність в курортній галузі проявляється за рахунок поєднання послуг відпочинку, лікування, оздоровлення, реабілітації, відновлення фізичних сил туристів, тобто створення можливостей для різностороннього ефекту.

Доцільність курортної галузі полягає у наявності потреби та попиту туристів у відпочинку, лікуванні, реабілітації та оздоровленні. Відповідно при наявності такої потреби і формується пропозиція послуг курортної сфери.

Характеристика динамізму курортної справи проявляється в постійній трансформації сфери до потреб суспільства та держави, в інноваційних підходах до курортної справи [3, с.28].

Що стосовно чинників впливу, то курортній галузі притаманно створювати позитивні умови для економіки країни та населення, а саме освітня складова, зайнятість

населення, життєвий рівень зайнятих осіб у цій справі, збільшення прибутку, створення нових робочих місць, розвиток взаємопов'язаних галузей.

Наступним чинником впливу соціо-економічних основ курортної галузі є інвестиційна складова. При наявній інвестиційній привабливості виникає потреба у активізації підприємницької діяльності та залученні інвестицій у курортну галузь. Це пояснюється тим, що курортна галузь є більш пристосованою до потреб ринку та споживача, ніж будь-яка інша, та їй притаманна можливість швидкої трансформації до створених умов за рахунок запровадження нових послуг [4, с.103].

Також економічні основи курортної галузі формують курортний бізнес, який є одним із найприбутковіших секторів індустрії туризму. Тому інноваційний вплив на курортну галузь є необхідним і здійснюється за рахунок покращення та урізноманітнення якості сервісу.

Розвиток держави та окремих її курортних регіонів на пряму залежить від застосування економічних впливів та стимулів разом із загальними тенденціями активності курортної сфери. Економічна ефективність цієї галузі залежить від ступеню застосування новітніх технологій та інновацій.

Ступінь новітності та інновацій в курортній галузі не мало важливий показник, який характеризує цю галузь, а також умови її розвитку. Як будь-яка інша сфера економіки країни, курортна галузь потребує запровадження новітніх технологій та автоматизованих процесів. Застосування систем онлайн бронювання на всіх типах підприємств курортної галузі є необхідним, адже це зумовить галузь до мобільності, а споживачі послуг зможуть без перешкод здійснити замовлення через мережу Інтернет з будь-якого місця і в будь-який час. Наступним елементом новітності є використання Webресурсів у курортній галузі, це, в першу чергу, пов'язано зі створенням та підтримкою Web-сайтів курортних підприємств. Це пов'язано з наданням можливостей споживачу більш повно та достеменно ознайомитись із послугами та продуктами курортної галузі в мережі, що для інших галузей економіки є вже явищем звичайним.

Сформувавши соціально-економічні основи курортної галузі та чинники впливу можемо відмітити, що розвиток економічної сфери діяльності є неминучим, а її трансформація та орієнтація на інновації і новітні підходи є перспективним.

1.Шешукова С. В. Соціально-економічні умови як фактор розширення обслуговуючої сфери / С. В. Шешукова. // Науково-технічний збірник "Комунальне господарство міст". – 2009. – С. 490–497.2.Чабанюк О. М. Курортний бізнес в Україні та аспекти його розвитку [Електронний ресурс] / О. М. Чабанюк. – 2010. – Режим доступу до ресурсу: http://www.rusnauka.com/25_WP_2010/Economics/70916.doc.htm.3.Борзенкова А. А. Фактори, що впливають на розвиток курортної галузі Криму / А. А. Борзенкова. // Культура народів Причорномор'я. – 2008. – С. 27–29..Краєвська А. С. Рекреаційні ресурси санаторно-курортних підприємств: сутність та перспективи використання / А. С. Краєвська, О. О. Мороз, Б. Є. Грабовецький. – Вінниця: ВНТУ, 2013. – 186 с.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>